

SPREČAVANJE NASILJA U PORODICI I ZAŠTITA ŽRTAVA TOKOM PANDEMIJE COVID-19 U SRBIJI:

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PODRŠKE I ZAŠTITE ŽRTAVA

Istraživanje: Postupanje nadležnih institucija i službi za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji tokom Covid-19 epidemije, posebno u periodu vanrednog stanja

Sažetak 4

Jul 2021.

#SOSprotivNasilja

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Fenomen

 UN
WOMEN

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Projekat #SOSprotivNasilja – Medijska kampanja za smanjenje nasilja nad ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji

SPREČAVANJE NASILJA U PORODICI I ZAŠTITA ŽRTAVA TOKOM PANDEMIJE COVID-19 U SRBIJI: PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PODRŠKE I ZAŠTITE ŽRTAVA

Sažetak 4

O istraživanju

U okviru projekta #SOSprotivNasilja – Medijska kampanja za smanjenje nasilja nad ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, Viktimološko društvo Srbije je spvelo **istraživanje postupanja institucija i organizacija u odgovoru na nasilje u porodici tokom pandemije Covid-19, posebno tokom vanrednog stanja**.

Istraživanje je imalo za cilj **dolaženje do saznanja o reagovanju nadležnih institucija i službi za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji tokom Covid-19 epidemije i razvijanje preporuka za unapređenje praktičnih politika reagovanja u kriznim situacijama** koje su zasnovane na pravima, potrebama i iskustvu žrtava.

Istraživanje se sastojalo iz dva dela: **1) Analiza postojeće literature i dostupnih podataka (desk analiza)** s fokusom na: normativni okvir, postojeća istraživanja, podatke državnih organa, institucija i organizacija civilnog društva o postupanju u slučajevima nasilja u porodici tokom epidemije Covid-19 i podatke o izveštavanju medija o slučajevima nasilje u porodici, dostupnim uslugama i reagovanju nadležnih organa, institucija i službi, i **2) Empirijsko istraživanje u okviru koga su podaci prikupljeni putem ispitivanja, primenom anekete i grupnog intervjua** u cilju dolaženja do dodatnih podataka o postupanju osnovnih javnih tužilaštava, centara za socijalni rad, sigurnih kuća i organizacija civilnog društva u slučajevima nasilja u porodici tokom i nakon vanrednog stanja usled Covid-19 pandemije. Primenom ankete podaci su prikupljeni od sigurnih kuća i organizacija civilnog društva, dok su za prikupljanje podataka od osnovnih javnih tužilaštava i centara za socijalni rad organizovani grupni intervjui.

Podaci su analizirani u odnosu na smernice date u **Deklaraciji Komiteta članica Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) o primeni Konvencije tokom pandemije Covid-19**. Na osnovu nalaza istraživanja, razvijene su četiri grupe preporuka: Preporuke u domenu rodno osetljive politike, Preporuke u domenu prevencije, Preporuke u vezi sa podrškom i zaštitom žena žrtava nasilja i Preporuke u vezi sa prijavljivanjem nasilja, merama zaštite i gonjenjem učinilaca.

U ovom dokumentu su date preporuke usmerene na unapređenje **podrške i zaštite žena žrtava nasilja**, posebno tokom perioda krize, uključujući krizu izazvanu virosom Covid-19.

Preporuke u vezi sa podrškom i zaštitom žena žrtava nasilja

- Potrebno je razvijati **informativne kampanje u kojima će žene biti informisane o dostupnim uslugama podrške** (npr. putem sredstava javnog informisanja, putem informativnog materijala koji će biti dostupan na javni mestima, kao što su apoteke, supermarketi i sl.).
- Potrebno je da **informacije o dostupnim uslugama podrške budu postavljene na vidljivim i lako dostupnim mestima** na internet stranicama institucija, ustanova i organizacija, kao i da budu **redovno ažurirane**.
- Potrebno je **obezbediti bolji pristup institucijama za žene žrtve nasilja u porodici posebno tokom kriza** kao što je pandemija izazvana Covid-19 virusom i restriktivnih mera ograničavanja kretanja, kontakata i kućne izolacije.

#SOSprotivNasilja
MOĆ PROMENE!

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

- Potrebno je **raditi na jačanju tehničke opremljenosti državnih organa, institucija, ustanova i organizacija civilnog društva za rad na daljinu**, što uključuje i povezivanje fiksne i mobilne telefonije.
- Potrebno je **raditi na jačanju kapaciteta za pružanje online podrške i definisanju standarda** za pružanje podrške na ovaj način.
- Potrebno je **da država obezbedi adekvatno finansiranje za sve službe, uključujući organizacije civilnog društva, koje pružaju usluge podrške ženama žrtvama nasilja u porodici** tokom pandemije, posebno tokom vanrednog stanja, ali i nakon njega, uključujući online podršku, podršku putem aplikacija i slično. Takođe je neophodno stvaranje rezervnih fondova za rad u izmenjenim uslovima.

Preporuke u vezi sa prijavljivanjem nasilja, merama zaštite i gonjenjem učinilaca

- Neophodno je **osmisliti i uvesti alternativne načine i kanale za prijavljivanje nasilja**, koji bi omogućili da žene blagovremeno i bez rizika po svoju bezbednost zatraže pomoć (poput on-line ili putem SMS-a, WhatsApp-a ili Vibera).
- Neophodno je **obezbediti online podnošenje prijave i tužbi za zaštitu od nasilja**.
- Neophodno je **da državni organi potpuno i dosledno primenjuju zakone** (Zakon o sprečavanju nasilja u porodici, Krivični zakonik, Porodični zakon, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći), kao i da **postupaju na jedinstven način u cilju zaštite od nasilja u porodici**. Pored toga, važno je da postoje jasne i ujednačene procedure u postupanju u posebnim situacijama kao što je, na primer, viđanje dece sa očevima sa kojima ne žive, izricanje i poštovanje mera zaštite tokom policijskog časa, udaljavanje nasilnika, smeštanje žena u sigurne kuće, a u kontekstu pandemije i drugih kriznih situacija.
- Potrebno je **osigurati bolju koordinaciju službi u socijalnoj zaštiti i brže reagovanje nadležnih institucija**. Primeri bolje organizacije mogu da se odnose na uvođenje dežurstva ili produženog radnog vremena kako bi žene mogle da dođu kad imaju potrebu i uslove za to. U ovom cilju takođe bi pomogla efikasnija online podrška, pravovremeno obezbeđivanje opreme za online komunikaciju i međuinstitucionalnu saradnju, kao i mogućnost podrške putem telefona.
- Potrebno je **uspostaviti jedinstven sistem evidentiranja i praćenja** hitnih mera koje se izriču po Zakonu o sprečavanju nasilja u porodici, kao i mera koje su definisane u individualnim planovima podrške i zaštite.
- Potrebno je **raditi na praćenju rada osnovnih javnih tužilaštava vezano za procenu rizika i potreba žrtava za obezbeđivanjem dugoročnije zaštite** kroz podnošenje tužbi za izricanje mera zaštite od nasilja u porodici po Porodičnom zakonu.
- Potrebno je **obezbediti nesmetan rad grupa za koordinaciju i saradnju tokom pandemije i drugih sličnih kriza u bezbednim uslovima** (preko online aplikacija), što zahteva obezbeđivanje tehničke opremljenosti grupa i jačanje kapaciteta za rad u izmenjenim okolnostima.
- Potrebno je **raditi na podizanju svesti i jačanju kapaciteta članova grupa za koordinaciju i saradnju u pogledu procene potrebe aktivnog uključivanja žrtava** u proces razvijanje individualnog plana zaštite i podrške.
- Potrebno je **osigurati punu saradnju državnih organa, ustanova i institucija sa ženskim nevladinim organizacijama i drugim organizacijama civilnog društva** kako bi se odgovorilo na potrebe žrtava nasilja u porodici, posebno žena i dece.

#SOS protiv Nasilja
MOĆ PROMENE!

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.

#SOSprotivNasilja

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.
